

Metodiskās rokasgrāmatas un apmācības

Publicēts: 18.12.2020.

Pirmā metodiskā rokasgrāmata ir izstrādāta par paplašināto standarta izmaksu modeli un tā piemērošanu administratīvā sloga samazināšanā, savukārt otra metodiskā rokasgrāmata ir veidota kā palīgīdzeklis publiskās pārvaldes iestādēs strādājošajiem, kas rūpējas par administratīvā sloga mazināšanu un klientu apkalpošanas kvalitātes uzlabošanu.

 [„Paplašinātais standarta izmaksu modelis”](#)

 [„Klienta maršruta attēlošanas metode”](#)

Metodiskās rokasgrāmatas izstrādātas sadarbībā ar SIA “Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola” un SIA „E-Forma”. To mērķis ir veicināt zināšanu līmeņa celšanos par administratīvā sloga problemātiku un administratīvo procedūru vienkāršošanu valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem, jo īpaši tiem, kas ikdienā saskaras ar normatīvo aktu projektu izstrādi. Rokasgrāmatās praktiski lietojamā veidā ir atainotas administratīvā regulējuma analīzes metodes, ar kuru palīdzību iespējams identificēt un mazināt administratīvo slogu, kā arī vienkāršot administratīvās procedūras.

Valsts kanceleja sadarbībā ar SIA “Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola” 2011. gadā veikusi valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu darbinieku apmācību par regulējuma radītajām administratīvajām izmaksām un to novērtēšanas veidiem nolūkā vienkāršot administratīvās procedūras.

Apmācību mērķis bija stiprināt valsts pārvaldes un pašvaldību iestāžu darbinieku izpratni par administratīvā sloga problemātiku un tā samazināšanas nozīmi, kā arī metodēm administratīvā sloga identificēšanai un novērtēšanai. Apmācības balstījās uz projekta ietvaros izstrādātajām metodiskajām rokasgrāmatām par standarta izmaksu modeli (Standard Cost Model) un klienta maršruta attēlošanas metodi (Customer Journey Mapping). Semināru vadīja Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas lektori – minēto metodisko rokasgrāmatu autori.

Sešu mēnešu laikā, no 2011. gada maija līdz oktobrim, noorganizēti 72 vienas dienas semināri (katra semināra ilgums 8 stundas) – 18 no tiem valsts pārvaldes darbiniekiem un 54 semināri pašvaldību darbiniekiem. Pašvaldībās rīkoti semināri aptvēra visus piecus plānošanas reģionus.

Tiesību aktu projekta ietekmes sākotnējās izvērtēšanas metodiskie norādījumi/ rokasgrāmata veidota kā praktisks palīgīdzeklis, izstrādājot jaunus tiesību aktu projektus (likums, noteikumi, rīkojums un to pielikumi) un to anotācijas. Tās mērķauditorija ir valsts tiešās pārvaldes iestādēs (ministrijās un to padotības iestādēs) nodarbinātie, kuru amata pienākumos ietilpst izstrādāt tiesību aktu projektus un to anotācijas.

Tiesību aktu projekta ietekmes sākotnējās izvērtēšanas

 [metodiskie norādījumi/ rokasgrāmata](#)

 [pielikumi](#)

Rokasgrāmata izstrādāta sadarbībā ar SIA „NK Konsultāciju birojs” un atbilstoši izmaiņām Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra instrukcijā „Tiesību akta projekta sākotnējās ietekmes izvērtēšanas kārtība”, kas stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī.

Valsts kanceleja kopīgi ar SIA „NK Konsultāciju birojs” ekspertiem noorganizēja 15 vienas dienas seminārus valsts pārvaldes iestāžu – ministriju darbiniekiem par administratīvo izmaksu aprēķināšanu (finansiālā izteiksmē) un administratīvā sloga samazināšanu, izstrādājot tiesību aktu projektus un to anotācijas. Semināri norisinājās 2014. gada martā, un kopējais semināru dalībnieku skaits bija 400 tiešās valsts pārvaldes iestādēs nodarbinātie.

Mācību semināru mērķis bija veicināt valsts pārvaldes nodarbināto profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu par administratīvā sloga problemātiku un administratīvā sloga samazināšanas nozīmi, tādējādi uzlabojot tiesību aktu projektu un to anotāciju izstrādes kvalitāti, kā arī nodrošinot to, ka tiesiskais regulējums tiks kvalitatīvāk izstrādāts, izvērtēts un izskaidrots.

Semināra „Administratīvo izmaksu aprēķināšana (finansiālā izteiksmē) un administratīvā sloga samazināšana”

 [Prezentācija](#)

Papildus, Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi informāciju par *mazo un vidējo uzņēmumu (turpmāk – MVU) testabūtību* un tā veikšanu normatīvo aktu izstrādes procesā.

 [Informācija](#)

2009.gada 15.janvārī Eiropas Komisija publicējusi *Vadlīnijas par normatīvā regulējuma ietekmes novērtējuma veikšanu* (skatīt [šeit](#)) ar mērķi uzlabot normatīvo aktu kvalitāti un to sagatavošanas procesu, sniedzot norādījumus, kā analizēt normatīvo aktu projektu iespējamo ekonomisko, vides un sociālo ietekmi, izmaksas un ieguvumus, un attiecīgi nodrošinot iespēju pieņemt lēmumu par labākajiem risinājumiem tiesiskā regulējuma nodrošināšanai. Kā norāda Eiropas Komisija, viens no normatīvo aktu kvalitatīva ietekmes novērtējuma sagatavošanas pamatnosacījumiem ir *MVU testa* veikšana.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas vadlīnijās noteikto, *MVU tests* sastāv no četrām galvenajām darbībām:

- konsultācijas ar MVU / MVU pārstāvošajām organizācijām par iniciatīvu vai normatīvā akta projektu;
- izstrādātā normatīvā regulējuma sākotnējā ietekmes novērtējuma sagatavošana;
- ietekmes izvērtējuma uz MVU sagatavošana (izmaksu / ieguvumu analīze);
- alternatīvu priekšlikumu izskatīšana normatīvā regulējuma ietekmes mazināšanai.

Eiropas Komisija savās vadlīnijās ir uzsvērusi uzņēmējus pārstāvošo organizāciju viedokļa apzināšanas nozīmīgumu un to iesaisti normatīvo aktu redakciju izstrādē, un attiecīgi aicinājusi Eiropas Savienības dalībvalstis integrēt *MVU testu* to ietekmes novērtējuma sistēmā un Latvija ir viena no tām valstīm, kurā tas ir ieviests.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 25.augusta noteikumiem Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” un Ministru kabineta 2007.gada 6.marta noteikumiem Nr.171 „Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā”, valsts pārvaldes institūcijām ir noteikta kārtība, kādā ir veicama sabiedrības līdzdalības iesaiste normatīvo aktu izstrādē.

Savukārt Ministru kabineta 2009.gada 15.decembra instrukcija Nr.19 „Tiesību akta projekta sākotnējās ietekmes izvērtēšanas kārtība” nosaka kārtību, kādā sagatavo sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu un izvērtēšanā iesaistīto valsts pārvaldes iestāžu kompetenci. Saskaņā ar minētās Ministru kabineta instrukcijas Nr.19 ceturto punktu, institūcijām veicot normatīvā aktu ietekmes novērtējumu, cita starpā ir pienākums vērtēt projekta:

- izstrādes mērķi un nepieciešamību, t.sk., raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi;
- efektivitāti mērķa sasniegšanā, t.sk., raksturojot iespējamās alternatīvas, kas paredz cita veida vai zemāka līmeņa tiesiskā regulējuma izstrādi;
- prasību un izmaksu samērīgumu pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana;
- ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi;
- ietekmi uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām;

sociālo ietekmi, ietekmi uz vidi, veselību,

fiskālo ietekmi uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem;

izpildes nodrošināšanu u.c.

Jāatzīmē, ka ar 2014.gada 1.janvāri minētie Ministru kabineta noteikumi ir precizēti, stiprinot *MVU testa* integrēšanu normatīvo aktu ietekmes izvērtēšanas kārtībā – normatīvo aktu izstrādes un saskaņošanas procedūrās noteikta obligāta prasība valsts pārvaldes iestādēm jau iniciatīvas izstrādes sākotnējā stadijā veikt konsultācijas ar nevalstisko sektoru, tāpat institūcijām noteikts vērtēt alternatīvos priekšlikumus normatīvā regulējuma ieviešanai.

Valsts kanceleja

Sabiedrības integrācijas
fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

Ieguldījums Tavā nākotnē!

<https://www.mk.gov.lv/lv/metodiskas-rokasgramatas-un-apmacibas>